

end vi. Det har jo heldigvis viist sig, at det danske Landbrug er fuldt vel istand til at optage Konkurrencen med Nabolandenes Landbrug paa alle andre Punkter. Hvorfor i al Verden skulde man da ikke være istand dertil med Hensyn til Ost? Jeg ser ikke nogen rimelig, nogen fornuftig Grund, hvorfor den danske Ostproduktion skulde i og for sig være kostbarere. Vil man saa gjøre gjældende, at den er monopoliseret ved den høie Toldtats, der udelukker de andre, vil jeg sige, at det betyder aldeles Intet. Hvor Producenterne tælles i Tusinder, er Konkurrencen, og maa være det, livlig nok mellem Landets egne Producenter; der kan der ikke være Tale om nogen Monopolisering af Forretningerne; der kan ikke være Tale om det, som jeg mindes, at det ærede Medlem for Holbæk Amt's 3die Valgkreds (Tauber) med fuld Ret fremhævede, da hans første Gang havde Ordet under denne Saags Forhandling, nemlig at vi her paa vort lille Toldomraade maatte være særlig forsigtige ved Fastsættelsen af Beskyttelse for den Slags Produktionsvirksomheder, der enten ere samlede paa en enkelt Laand eller paa saa faa Hænder, at det er let for Producenterne at træffe Overenskomst. Det ærede Medlem har fuldstændig Ret deri, men jeg tror ikke let, at det skal falde Nogen ind at nævne Ostproduktionen imellem disse Produktioner, hvori Producenterne kunne træffe indbyrdes Overenskomst om Fastsættelsen af Prisen. Jeg tror ikke, at Fritagelsen for Told af Ost vil formindste Ostprisen her i Landet med en eneste Dre, og om man for den samme Pris skulde faae bedre Ost, maatte jo Erfaringen lære. Jeg fremhævede forrige Gang med Hensyn til Osten, at vore Nabolande alle havde Ostetold. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (C. Hage) vilde af denne Bemærkning fra min Side drage den Slutning, at jeg forlanger en Beskyttelse for den danske Ostproduktion. Det er ikke Tilfældet, og det maa jo ogsaa vides, at jeg under Forhandlingerne i det andet Thing har været fuldstændig villig til at gaa ind paa, at Tolden paa den simple Ost blev fri, naar man kun kunde finde en simpel og sikker Maade, hvorpaa man kunde fastholde Tolden paa Luxusost. Den Bemærkning, jeg gjorde om, at vore Nabolande alle havde Ostetold, fremkom for at gjøre opmærksom paa, at man ved at hæve Ostetolden her stiller den danske Landbruger ikke lige i Konkurrencen med Udlandet, men ugunstigere. Udlandet vil derved blive istand til at kaste sin Overproduktion til Tider ind paa vort Marked og derigennem væsentlig forulempe den indenlandske Produktion, imedens vi ikke have

nogen Leilighed til at gjøre Gjengjæld, idet de Andre ere dækkede ved deres Told. Det var dette, jeg vilde henlede Opmærksomheden paa ved, hvad jeg før fremsatte.

Der har under Forhandlingerne her været reist det Spørgsmaal, hvilke Klasser i Samfundet det foreliggende Forslag særlig vilde komme til Gode. Det er et Spørgsmaal, som er overordentlig vanskeligt at besvare, og jeg tror, at man maa berolige sig med, at Forslaget vil komme alle Klasser i Samfundet til Gode, dels direkte, hvor det ligefrem kan peges paa, dels indirekte. Ogsaa det ærede Medlem for Kjørtteminde (N. Andersen), som bragte Spørgsmaalet frem, erkjendte, at enkelte Medsættelser vilde komme Landbruget fortrinsvis til Gode. Det ærede Medlem nævnedes Salt og med fuld Joie, idet der ikke alene foretares mere Salt af Landbrugerne, men Saltet ogsaa bruges som Hjelpestof til Tilberedningen af Salgsprodukter i Landbruget. Jeg tror, at man maa berolige sig med, at Forslaget ikke alene vil komme hver enkelt Klasse i Samfundet direkte til Gode, men end mere at det, ved at komme Samfundet i sin Helhed til Gode, ogsaa kommer de enkelte Individuer til Gode. Jeg er nu ikke saa sangvrig som Afstillige, der have udtalt sig om dette Spørgsmaal baade i denne Sal og andetsteds, at jeg venter et overordentlig stort Opsving i Landets Produktionsvirksomhed og Handel gennem Forslaget, det gjør jeg ikke, men jeg venter, at det vil have sin Virkning, og at Virkningen kun kan være gavnlig, og da forekommer det mig, at det, der tjener Samfundet i det Hele, kommer, ofte ad upaaviselige Veie, de enkelte Individuer tilgode. Jeg tror, at det vilde være lidet heldigt, om en nærmere Jordybelse i det, jeg vilde kalde Prægravations-spørgsmaalet, yderligere skulde vanskeliggjøre Gjennemførelsen af en saa betydelig Reform, som det foreliggende Forslag i Virkeligheden er. Et vil jeg dog tilføie, og det er, at det forekommer mig uimodsigeligt, hvad der jo ogsaa er nævnt fra forskjellige Sider, at ethvert Beskyttelsesystem tilsidst hviler paa, at nogle Erhverv i Landet maa udrede Byrder, for at andre Erhverv kunne bestaa. Det tror jeg, er uimodsigeligt. Vilde vi tage et Exempel af Forholdene her, forekommer det mig at være ganske klart, at Landets Hovederhverv, Landbruget, vilde, naar ingen Beskyttelse fandt Sted, have en betydelig Del af sit Forbrug billigere, end det faar det under den nuværende Toldblov med sin Beskyttelse eller efter Forslaget, saaledes som det er. Det vilde have en hel Række af Varer billigere ved fri Konkurrence med Udlandet, end det har ved denne Beskyttelse, og